

ОТГОВОРИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

НА СПЕЦИАЛНИЯ ДОКЛАД НА ЕВРОПЕЙСКАТА СМЕТНА ПАЛАТА

Подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE)

Финансирането по SURE е помогнало за запазване на работните места по време на кризата, свързана с COVID-19, но няма данни за цялостното му въздействие

Съдържание

I. ОТГОВОРИ НА КОМИСИЯТА НАКРАТКО	2
II. ОТГОВОРИ НА КОМИСИЯТА НА ОСНОВНИТЕ КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ НА ЕСП.....	3
1. ДОКЛАДВАНЕ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ИНСТРУМЕНТА SURE.....	3
III. ОТГОВОРИ НА КОМИСИЯТА НА ПРЕПОРЪКИТЕ НА ЕСП	5
1. Препоръка 1: Оценка на SURE.....	5

В настоящия документ са представени отговорите на Европейската комисия на констатациите от специален доклад на Европейската сметна палата съгласно член 259 от [Финансовия регламент](#), които ще бъдат публикувани заедно със специалния доклад.

I. ОТГОВОРИ НА КОМИСИЯТА НАКРАТКО

Комисията приветства този специален доклад на Европейската сметна палата (ЕСП). SURE е ключов инструмент за извънредни ситуации, създаден от Съюза бързо и навременно с цел защита на работните места и доходите в дух на солидарност срещу тежките отрицателни социално-икономически последици от пандемията от COVID-19. SURE предостави финансова подкрепа под формата на заеми, отпуснати при благоприятни условия от ЕС на държавите членки за финансиране на национални схеми за работа при непълно работно време, подобни мерки, особено за самостоятелно заетите лица, и някои свързани със здравето мерки. Комисията емитира социални облигации за финансиране на инструмента SURE.

Всички държави членки — дори тези, които не са се ползвали от него пряко — подкрепиха инструмента чрез предоставянето на доброволни гаранции, което подчертава европейската солидарност между държавите членки чрез Европейския съюз. Регламентът за SURE беше приет през май 2020 г., а първите плащания към държавите членки бяха извършени през октомври 2020 г. SURE предостави финансова помощ на 19 държави членки, а за над половината от тях също и под формата на допълнение към първоначалния заем. До края на 2022 г. общият пакет от 100 милиарда евро ще бъде почти изчерпан.

Комисията счита, че SURE е доказал своята ефективност в защитата на европейската работна сила и европейските предприятия. Според последния (четвърти) шестмесечен доклад¹ през 2020 г. SURE е подпомогнал приблизително 31½ милиона души и 2½ милиона предприятия, което представлява почти една трета от общата заетост и предприятията в 19-те държави членки бенефициери. Малките и средните предприятия бяха основните бенефициери на подкрепата по SURE, по-специално в най-силно засегнатите от пандемията сектори.

Комисията също така счита, че инструментът SURE е доказал своята ефикасност за смекчаване на въздействието на пандемията върху пазара на труда през 2020 г. и за улесняване на бързото икономическо възстановяване през 2021 г., което беше много по-бързо, отколкото при предишни кризи. Според последния шестмесечен доклад Комисията е изчислила, че политическият отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, включително SURE, ефективно е защитила около 1½ милиона души от безработица през 2020 г.

До края на 2022 г. Комисията публикува четири шестмесечни доклада, като всеки път отиваше отвъд правното си задължение съгласно Регламента за SURE от гледна точка на обхвата на анализа, като същевременно спазваше изискванията за докладване съгласно рамката на ЕС за социалните облигации по инструмента SURE.

Що се отнася до ограниченията в докладваните от държавите членки данни относно броя на работниците и предприятията, Комисията подчертава, че отговорността за докладването се носи от държавите членки бенефициери съгласно раздел 2.4 от Рамката за социални облигации². Комисията докладва за пропуските в данните в шестмесечните доклади и призова държавите членки да предоставят всички липсващи данни или да актуализират предишните прогнози за следващото докладване. Тъй като в някои случаи това доведе до значителни промени в агрегираните прогнозни стойности, не беше възможно да се оцени точно общият брой на обхванатите лица и предприятия, особено в ранните периоди на докладване. Комисията не

¹ Публикуван на 23 септември 2022 г. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0483&qid=1669118652253&from=EN>

² Вж. също първия шестмесечен доклад за инструмента SURE (стр. 17), публикуван на 22 септември 2021 г.: [com2021_148_en_act_part1_v6.pdf](https://eur-lex.europa.eu/com2021_148_en_act_part1_v6.pdf) (europa.eu)

е поискала от държавите членки да предоставят действителни данни за изпълнението, ако те не са били налични в разумен срок, заради възможността това значително да забави събирането на данни и тъй като не се изисква от Регламента за SURE.

Комисията признава, че не е лесно да се разграничи напълно въздействието на SURE от въздействието на националните схеми, като се има предвид, че SURE осигурява втора линия на защита. В своите шестмесечни доклади относно SURE обаче Комисията предостави някои доказателства относно въздействието на SURE, включително по държави членки, и ролята му за стимулиране на създаването на национални схеми за работа при непълно работно време и подобни мерки.

Съюзът създаде инструмента SURE, за да допълни финансирането от държавите членки на отговарящите на условията национални схеми. SURE предоставя подкрепа под формата на заем на държавите членки като втора линия на защита. Регламентът за SURE не изисква оценка на това как националните схеми, подпомагани от SURE, допълват други национални схеми. Структурата на националните системи за социална сигурност остава национален прерогатив на всяка държава членка.

II. ОТГОВОРИ НА КОМИСИЯТА НА ОСНОВНИТЕ КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ НА ЕСП

1. ДОКЛАДВАНЕ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ИНСТРУМЕНТА SURE

Задълженията на Комисията за докладване са определени в Регламента за SURE. По-конкретно, съгласно член 14 Комисията следва да докладва на Европейския парламент, Съвета, Икономическия и финансов комитет (ИФК) и Комитета по заетостта относно използването на финансовата помощ, включително за непогасените суми и приложимия погасителен план по инструмента SURE, както и за продължаващото наличие на извънредните обстоятелства, обосноваващи прилагането на този регламент.

В допълнение към правните изисквания Комисията също така е длъжна съгласно раздел 2.4 от Рамката за социални облигации да докладва относно разпределението и въздействието на постъпленията от SURE, включително относно броя на работниците и дружествата, които са се ползвали от мерките, подкрепяни от SURE³.

До края на 2022 г. Комисията публикува четири шестмесечни доклада в изпълнение на задълженията си за докладване съгласно Регламента за SURE и Рамката на ЕС за социални облигации по инструмента SURE, като освен това осигури допълнителен анализ⁴.

³ Съгласно раздел 2.4 от Рамката за социални облигации Комисията следва да се стреми да получи съответните данни и показатели от държавите членки бенефициери, да обобщи наличния набор от данни и да докладва за тях. В този раздел също така се признава, че докладването от страна на Комисията ще зависи от качеството и детайлността на информацията, предоставена от държавите членки бенефициери, и че Комисията няма пълен контрол в тази връзка.

⁴ Това включваше информация относно въздействието на мерките на политиката — включително подкрепяните от SURE — за смекчаване на въздействието на пандемията върху заетостта, както и

ЕСП отбелязва, че докладваните от държавите членки данни относно броя на обхванатите работници и предприятия съдържат ограничения⁵, поради което според нея не е възможно да се направи пълна оценка на броя на обхванатите лица и предприятия⁶.

Комисията е съгласна, че предоставените от държавите членки данни за броя на обхванатите работници и предприятия не винаги са изчерпателни. Когато обаче данните от държавите членки са били непълни, Комисията е докладвала за това в шестмесечните доклади. Освен това през всеки период на докладване Комисията полагаше усилия да оцени възможно най-точно агрегираната стойност на обхвата, като проверяваше данните и попълваше пропуските в тях, например въз основа на разумни допускания и данни, налични от други източници. За всеки период на докладване Комисията прикани държавите членки да предоставят липсващите данни или да актуализират предишните оценки с цел подобряване на качеството на докладването в следващите периоди на докладване.

Комисията също така е съгласна с ЕСП, че данните за броя на работниците и предприятията, предоставени от държавите членки за мерките, подкрепяни от SURE, в някои случаи се основават на прогнозни оценки. Въпреки това тя счита, че изискване към държавите членки да предоставят данни за действителните данни от изпълнението за всяка мярка, когато такива не са налични, би засегнало разработването на мерки в областта на политиката за социална сигурност и би било неподходящо предвид извънредната ситуация, от която произтича SURE. Освен това от концептуална гледна точка обобщаването на данните за всички мерки представлява предизвикателство, особено когато служителите и предприятията отговарят на условията за повече от една мярка. За да преодолее това предизвикателство, Комисията поиска от държавите членки да докладват само за обхвата на най-голямата(ите) мярка(и), за да се гарантира, че няма преувеличаване на положителното въздействие от инструмента SURE.

ЕСП също така твърди, че структурата на инструмента не позволява да се определи въздействието му отделно от въздействието на националните схеми, и поради това заключава, че Комисията не може да оцени резултатите от SURE в отделните държави членки⁷. Комисията признава, че не е лесно да се разграничи напълно въздействието на SURE от въздействието на националните схеми, като се има предвид, че SURE осигурява втора линия на защита. В своите шестмесечни доклади относно SURE обаче Комисията предостави някои доказателства относно въздействието на SURE и ролята му за стимулиране на създаването на национални схеми за работа при непълно работно време и подобни мерки. В тези шестмесечни доклади Комисията анализира броя на обхванатите работници и предприятия *по държави членки* и оцени броя на запазените работни места *по държави членки*. И накрая, държавите членки поискаха подпомагане по линия на SURE, за да покрият по-голямата част от своите разходи за отговарящи на условията национални схеми. Само ограничена част е била финансирана с други средства. Поради това обхватът на SURE от гледна точка на броя на работниците и предприятията е до голяма степен сходен с този на националните схеми.

По отношение на одита и контрола, Комисията съзнава, че може да е налице риск за репутацията на ЕС, ако мерките, които се подкрепят финансово от бюджета на ЕС, се възприемат като податливи на измами⁸. Комисията счита, че този риск се смекчава чрез действия,

прогнози за икономите на лихви от страна на държавите членки. Допълнителен технически анализ беше предоставен и в две статии в тримесечния доклад за еврозоната (QREA).

⁵ Вж. подзаглавието, предхождащо точка 52 в раздел „Констатации“, точка 56 в раздел „Констатации“ и каре 4.

⁶ Вж. точка VIII в краткото изложение и точка 70 в раздел „Заклучения и препоръки“.

⁷ Вж. точка VIII от краткото изложение и точка 70 в раздел „Заклучения и препоръки“.

⁸ Вж. последното изречение на точка 47 от раздел „Констатации“.

произтичащи от отговорностите на държавите членки за откриване на измами и нередности, съгласно изискването от Регламента за SURE и споразумението за заем.

III. ОТГОВОРИ НА КОМИСИЯТА НА ПРЕПОРЪКИТЕ НА ЕСП

1. Препоръка 1: Оценка на SURE

(Целеви срок за изпълнение: до края на третото тримесечие на 2024 г.)

Тази оценка следва да включва:

- i. степента, в която инструментът SURE и подкрепяните от него национални мерки са създали добавена стойност (за всички цели на SURE, включително свързаните със здравето мерки);

Комисията приема подпрепоръката.

- ii. дали и по какъв начин SURE е допълнил националните мерки;

Комисията приема подпрепоръката.

- iii. и дали рамката на SURE е била ефективна за свеждане до минимум на риска от нередности и измами, като се имат предвид случаите, докладвани от държавите членки.

Комисията приема подпрепоръката.